

LähiTapiola Pohjoinen
Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Vuosikertomus 2024

LÄHITAPIOLA
Pohjoinen

Toiminta-ajatus, visio ja arvot

LähiTapiolan tehtävänä on auttaa omistaja-asiakkaitaan turvaamaan elämänsä ja liiketoimintaansa. Visionamme on olla paras kumppani elämänturvassa, joka toteutuu omistaja-asiakkaan tilanteeseen nähden oikeana ja riittävänä omaisuuden, terveyden ja talouden turvana. Arvojamme ovat hyvántahtoisuus, intohimo ja rohkeus.

LähiTapiola lyhyesti

LähiTapiola-ryhmä on keskinäinen eli asiakkaiden omistama yhtiöryhmä, joka palvelee henkilö-, maatila-, yrittäjä-, yritys- ja yhteisöasiakkaita. Yhtiöryhmän muodostavat 19 alueellista keskinäistä vakuutusyhtiötä sekä valtakunnalliset LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja LähiTapiola Henkiyhtiö sekä osakeyhtiömuotoiset rahoitusalan ja kiinteistösijoitustoimintaa harjoittavat yhtiöt. LähiTapiolan henkilöstömäärä on noin 3800, josta puolet työskentelee alueyhtiöissä. Omistaja-asiakkaita on 1,6 miljoonaa.

LähiTapiola Pohjoinen

LähiTapiola Pohjoinen on täysin asiakkaidensa omistama, kokonaisvaltaista elämänturvaa tarjoava vahinkovakuutusyhtiö. Henkilö-, maatila- ja yritysasiakkaamme saavat vahinko- ja henkivakuuttamisen sekä sijoittamisen ja säästämisen palvelut henkilökohtaisesti ja paikallisesti. Kumppaneidemme kautta tarjoamme myös työeläke- ja rahoituspalveluita. Olemme yksi LähiTapiola-ryhmän itsenäisistä alueyhtiöistä, ja liiketoiminnan mittarein olemme alueyhtiöistä toiseksi suurin. Maantieteellisesti Pohjoinen alueyhtiö kattaa puolet Keski-Pohjanmaan maakunnasta ja suurimman osan Pohjois-Pohjanmaan maakunnasta.

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2024	1
1 Avaintiedot	1
2 Tilikauden merkittävät tapahtumat	2
3 Vakavaraisuus ja riskiasema	3
4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat	5
5 Tulevaisuuden näkymät	5
6 Hallinto ja vastuullisuus.....	6
7 Ehdotus voiton käyttämisestä	8
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2024	9
8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Pohjoinen	9
9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	28
10 Riskienhallinnan liitetiedot	33
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	38
Tilinpäätösmerkintä	39
Tilintarkastuskertomus.....	42
Hallintoneuvoston lausunto.....	47
Hallinto.....	48

Hallituksen toimintakertomus 2024

LähiTapiola Pohjoinen Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Pohjoinen) kotipaikka on Oulu ja y-tunnus 2235550-7. Yhtiön toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikennevakuutukset.

LähiTapiola Pohjoinen kuuluu LähiTapiola-ryhmään ja yhdistellään LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Vakuutusyhtyröhmän ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö (y-tunnus 0211034-2) ja sen kotipaikkana on Espoo.

1 Avaintiedot

- Markkinakorkojen lasku ja inflaation hidastuminen ovat tukeneet Suomen talouden elpymistä vuoden 2024 aikana. Sijoitusmarkkinan positiivinen kehitys tuki osaltaan yhtiömmen tuloksenteokkyä ja vuodesta 2024 muodostui tuloksellisesti vahva.
- Vakavaraisuutemme** säilyi vahvana ja **liiketulos** kehittyi positiivisesti ollen 15,8 miljoonaa euroa (17,7 milj. € v. 2023).
- Vahinkovakuutuksessa vahvistimme markkinajohdajan asemaamme liikennevakuuttamisessa. Useampi kuin joka kolmas ajoneuvo on toimialueellamme liikennevakuutettu LähiTapiola Pohjoisessa. Ensivakuutuksen maksutulomme kasvoi 6,7 prosenttia.
- Omistajatahtomme mukaan keskityimme asiakas-työdyn kasvattamiseen. Vuonna 2024 hyvitimme asiakkaillemme vahinkovakuutuksen asiakas-työtyksinä yhteensä 8,2 miljoonaa euroa (7,5 milj. €) ja vakuutusmaksuista S-ryhmän bonuksena 3,1 miljoonaa euroa (2,9 milj. €).
- Lahjoitimme Pohjois- ja Keski-Pohjanmaan hyvinvoinnin, elinvoimaisuuden ja turvallisuuden edistämiseksi yhteensä 230 000 euroa. Kohteina olivat toimialueen pelastusalan toimijat kuten sopimuspalokunnat, Oulun yliopisto sekä Välkky-suojatievaroititmet eri paikkakunnille. Yhtiö myös tarjosi asiakkailleen maksuttoman sammutintarkastuksen.

Vakuustoitoinnin volyymi ja kannattavuus

	2024	2023
Ensivakuutuksen maksutulo, milj. eur.	91,5	85,8
Muutos %	6,7	6,2
Kate ennen tasotusmäärän muutosta, milj. eur.	-2,0	5,7
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	101,2	92,2
Riskisuhde, %	68,3	58,0
Toimintakulusuhde, %	32,9	34,2

Korvaukset ja asiakasedut

	2024	2023
Maksetut korvaukset, milj. eur.	60,4	56,2
Omaetu, milj. eur.	8,2	7,5
S-bonus, milj. eur.	3,1	2,9

Tulos ja vakavaraisuus

	2024	2023
Liiketulos, milj. eur.	15,8	17,7
Kokonaistulos, milj. eur.	18,8	23,0
Vakavaraisuussuhde, %	268,4	295,0

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II). Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden 2023 lopun lukuja. Tekstissä vertailukauden luvut ovat suluissa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2 Tilikauden merkittävät tapahtumat

2.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutuskantamme muodostuu henkilö- ja maatala-asiakkaista sekä pienistä ja keskisuurista yrityksistä.

Yhtiömme toiminnassa ja toimintakulttuurissa näkyy, että LähiTapiola-ryhmä on olemassa asiakkaitaan varten. Tavoitteenamme on tuottaa mahdollisimman suurta asiakashyötyä ja asiakastyytyväisyyttä kilpailukykyiseen hintaan. Mittaamme omistaja-asiakkaiden taloudellisten hyötyjen kehittymistä. Ryhmästrategiassa tavoittelemme kannattavaa kasvua, tervettä asiakaskantaa ja pitkän aikavälin kestävää menestystä.

Osana digitaalista kehittämistä jatkoimme sekä henkilö- että yritysasiakkaidemme verkkopalvelujen parantamista niin vakuuttamisen kuin säästämisen ja sijoittamisen palveluissa. Digitaalisia palveluja kehittämällä helpotamme asiakkaiden itsehoitoa rutiinimaisissa asioissa, jotta varmistamme sujuvan monikanavaisuuden ja asiantuntijapalvelun laajan saatavuuden monimutkaisempien asioiden hoidossa.

Omistaja-asiakkaidemme tyytyväisyydestä kertoo osaltaan korkea asiakaspysyvyys. Mittava vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistus etenee suunnitelmien mukaisesti. Olemme uudistaneet myös terveystakuutuksen palvelutarjontamme.

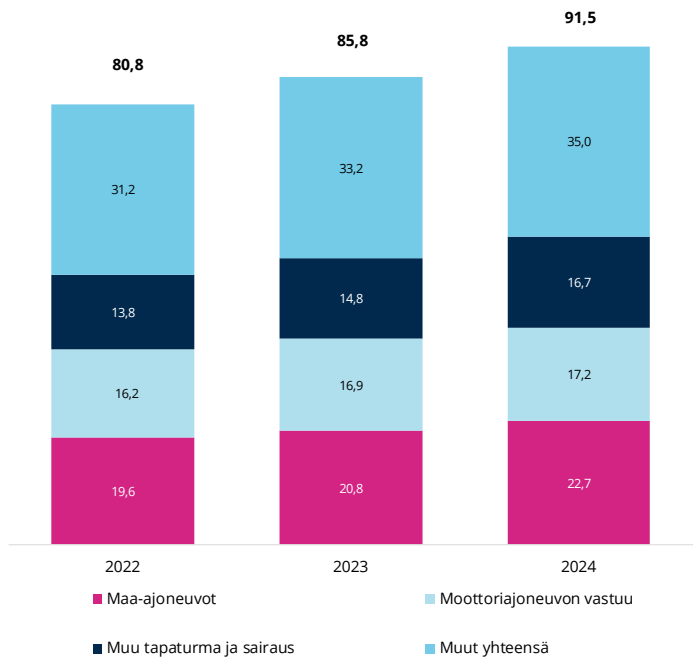
Vahvistimme vuoden 2024 aikana asemaa liikennevakuutuksen markkinajohtajana: markkinaosuus (Trafi) oli vuoden lopussa 33,8 prosenttia. Olemme myös maatilavakuuttamisen markkinajohtaja, mutta yritys-vakuutusten osalta siirtoliike oli negatiivinen.

Vahinkojen määrä kasvoi useissa vakuutuslajeissa. Alkuvuodesta tammi-huhtikuun haastavat sääolosuhteet lisäsivät varsinkin ajoneuvovahinkoja, tapaturmia ja jäätymisvahinkoja sekä keväällä tulvavahinkoja. Osassa vakuutuslajeja aiempien vuosien korkean inflaation häntävaikutus näkyi vielä työpanosten ja materiaalien hintojen nousuna. Suomen hallituksen päätös lääkäriasioinnin Kela-korvausten palauttamisesta korkeammalle tasolle vuonna 2024 maltillisesti korvausten kehitystä vapaaehtoisissa henkilövakuutuksissa.

Ensivakuutuksen maksutulomme oli 91,5 miljoonaa euroa (85,8 milj. €) ja kasvua edelliseen vuoteen 6,7 prosenttia. Maksutulon kasvua tuki korkeana säilynyt asiakaspysyvyys. Vakuutuslajeista maksutulomme kasvu oli voimakkainta vapaaehtoisissa henkilövakuutuksissa, joiden maksutulo kasvoi 12,3 prosenttia.

LähiTapiola Pohjoinen

Ensivakuutuksen maksutulon kehitys vakuutusluokkaryhmittäin, milj. eur.

Korvauskulumme olivat 67,5 miljoonaa euroa (54,5 milj. €) ja **riskisuhteemme** ilman perustekorkokulua 68,3 prosenttia (58,0 %).

Haastavasta korvauskulujen ja kustannusten kehityksestä johtuen, vahinkovakuutustoimintamme tulos painui negatiiviseksi. **Vakuutustekninen katteemme** ennen tasoitusmäärän muutosta oli -2,0 miljoonaa euroa (5,7 milj. €). **Yhdistetty kulusuhteemme** ilman perustekorkokulua oli 101,2 prosenttia (92,2 %).

Vahinkovakuutuksessa korvauskuluihin sisältyy kerta-luontoisia eräiä liittyen vastuuvelan laskuperusteiden ja laskentatavan muutoksiin. Yhteisvaikutus eristä paransi 4,0 miljoonaa euroa vakuutusteknistä katetta ennen tasoitusmäärän muutosta. Muutoksista ja niiden vaikutuksista on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

Vahinkovakuutuksen volyymin kasvu, palkkainflaatio sekä panostukset liiketoiminnan kehittämiseen ovat kasvattaneet toimintakulumme. Toimintakulumme olivat 28,5 miljoonaa euroa (27,8 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen tehokkuutta mittaava toimintakulusuhteemme laski 1,3 prosenttiyksikköä ja oli 32,9 prosenttia (34,2 %).

Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 60,4 miljoonaa euroa (56,2 milj. €). Suurvahinkojen osalta vuosi oli edellisvuotta huonompi. Omaisuuden ja toiminnan yli 300 000 euron suurvahinkoja sattui 7 kappaletta (3 kpl).

Vuonna 2024 maksoimme 23,7 miljoonan euron takuupääomastamme takaisin LähiTapiola Vahinkoyhtiölle 18,9 miljoonaa euroa.

2.2 Sijoitustoiminta ja talouden liiketoiminta

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme vakuutettujen edun mukaisesti. Sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen ja kilpailukykyisten palvelujen tuottaminen tulevaisuudessa.

Erityisesti listatuissa osakkeissa tuotot olivat hyvät, ja myös korkosijoitukset tuottivat positiivisesti viime vuosia selvästi korkeamman korkotason takia. Myös kiinteistösijoituksissa tuotot kääntyivät heikon viime vuoden jälkeen positiivisiksi.

Vuodesta 2024 muodostui lopulta yhtiöllemme sijoituksellisesti hyvä, kun kaikki muut omaisuusluokat paitsi kiinteistösijoitukset osakesijoitusten vetämänä tuottivat selvästi positiivisesti. **Sijoitustoiminnan nettotuottomme** oli 18,0 miljoonaa euroa (12,3 milj. €). Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 6,2 prosenttia (5,2 %). Sijoituksista yli 51,3 prosenttia oli osakesijoituksia.

Sijoitustoiminta

	2024	2023
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	6,2	5,2
Korkosijoitukset	5,1	7,9
Osakesijoitukset	9,2	7,1
Kiinteistösijoitukset	-0,1	-4,2
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	32,9	31,1
Osakesijoitukset	51,3	52,3
Kiinteistösijoitukset	15,8	16,6
Sijoitusomaisuus käyvin arvoin, milj. eur.	341,7	346,4

LähiTapiola-ryhmän monipuolisia säästämisen ja sijoittamisen palveluita tarjoavat LähiTapiola Varainhoito –konsernin yhtiöt: LähiTapiola-rahastojen ja sijoitusasiakkaiden varainhoitajana toimiva LähiTapiola Varainhoito Oy, sijoitusrahastotoimintaa harjoittava Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, vaihtoehtorahastojen hoitaja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen sekä kiinteistösijoituksia hallinnoiva LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy tytäryhtiöineen. LähiTapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittava LähiTapiola Henkiyhtiö tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutukset. Lisäksi LähiTapiola Rahoitus Oy tarjoaa osamaksu- ja rahoitusleasingrahoitusta sekä kaupintapalveluita.

2.3 Liitännäistoiminta

LähiTapiola-ryhmän liitännäistoimintaan sisältyy säästämisen ja sijoittamisen palveluiden sekä rahoituspalveluiden tarjoamisen lisäksi vakuutuksiin liitty-

viä palveluita, kuten vahinkojen haltuunottoa ja asiakkaiden neuvontaa vahinkotilanteissa, sekä markkinointiyhteistyötä riskienhallinnan ja vahingontorjunta-alan kumppaneiden kanssa.

2.4 Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's on tehnyt luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä vuodesta 2019 alkaen.

Standard & Poor's antoi 26.11.2024 LähiTapiola Vahinkoyhtiölle luokituksen A vakain näkymin. Luokitukseen vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä hyvä tuloksellisuus edellisvuosina. Luokitus ja näkymät olivat vastaavat kuin edellisessä luokituksessa loka-kuussa 2023. Standard & Poor's näkee LähiTapiola-ryhmän säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa.

3 Vakavaraisuus ja riskiasema

LähiTapiola-ryhmän riskien- ja vakavaraisuuden hallinta perustuu riskienhallintapolitiikkaan ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteisiin, jotka vahvistetaan vuosittain ryhmän hallituksissa. Tarkoituksena on varmistaa, että vakuutuksenottajien, korvausten saajien ja muiden edunsaajien edut turvataan samalla kun määritetään pysyväisohjeistus riskien ja vakavaraisuuden hallintaan LähiTapiola-ryhmälle ja sen yhtiöille. Riskeistä ja riskienhallinnasta on laadittu tämän tilinpäätöksen liitetieto, jossa on selvitetty muun muassa riskienhallinnan organisoituminen ja vastuut.

3.1 Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa veloitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola-ryhmä muodostaa Vakuutusyhtiölain mukaisen vakuutusyhtyrhythymän sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukaisen vakuutus- ja rahoitusryhmittymän. Ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola Vahinkoyhtiön tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset. LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudet lasketaan käyttämällä Solvenssi II -standardikavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksen-

tekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiöt ovat velvollisia tarvittaessa pääomittamaan toista ryhmän yhtiötä edellyttäen, että pääomittavan yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pääomitusta tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen velvoittaman pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

Yhteisvastuusopimuksessa on sovittu myös siitä, että LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön ja ryhmän varainhoitoyhtiöiden (LähiTapiola Varainhoito Oy, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy, LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy) vakavaraisuutta tuetaan tarvittaessa vastaavin periaattein takuu- ja osakepääomaosuuksien mukaisissa suhteissa. Myös LähiTapiola Rahoitus Oy:n vakavaraisuuden varmistamisessa noudatetaan soveltuvin osin yhteisvastuusopimuksen periaatteita. Nämä yhtiöt eivät kuitenkaan ole yhteisvastuusopimuksen osapuolia, eivätkä ne näin ollen voi sopimukseen vedoten vaatia lisäpääomitusta.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yhtiöihin Suomessa ja tällä hetkellä ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on vahvalla tasolla. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/lahitapiola-ryhma/lahitapiola-ryhman-raportit. Vuotta 2024 koskeva LähiTapiola-ryhmän kertomus julkaistaan 8.4.2025 mennessä.

3.2 Vakavaraisuusasema

Vakavaraisuussuhteemme (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 268,4 prosenttia (295,0 %). Yhtiömme vakavaraisuussuhde heikkeni tilikauden aikana, pysyen kuitenkin vahvalla tasolla. Vakavaraisuussuhteen muutokseen vaikutti erityisesti osake-markkinan myönteisen kehityksen myötä kasvaneet markkinariskit sekä korkotason lasku, joka nosti vakavaraisuuslaskennan vastuuvelan määrää.

Yhtiömme likviditeettitilanne oli hyvällä tasolla tilikauden aikana. Mahdollisiin likviditeettitarpeisiin on varauduttu riittävällä käteisen määrällä ja varmistamalla, että sijoitusomaisuudessa on riittävästi likviidejä sijoituksia, jotka ovat nopeasti muutettavissa käteiseksi.

3.3 Riskiasema

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutustuotteiden hinnoitteluun ja

riskienvallintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin sekä jälleenvakuutussuojiiin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutuslalla samanlainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialaliikumukset, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Yhtiö kartoittaa ja arvioi ryhmän arviointimallin perusteella riskejä niiden todennäköisyyden ja mahdollisten vaikutusten perusteella, määritellen kullekin riskille vastuuhenkilöt ja aikataulutetut hallintatoimet. Yhtiön hallitus hyväksyy riskienhallintasuunnitelman, joka sisältää yhteenvedon yhtiön riskinottohalukkuudesta, riskinsietokyvystä pohjautuen eri mittareihin sekä riskikartoituksesta riskiluokittain.

Finanssisektori on hyvin riippuvainen yleisestä taloudellisesta toimintaympäristöstä ja sen kehittymisestä. Suomen Pankin ennusteiden mukaan Suomi toipuu taantumasta hitaasti. Ennusteiden mukaan talous supistuu vielä vuonna 2024 0,5 %. Epävarmuus maailmantalouden näkymistä hillitsee viennin kasvua. Yksityinen kulutus elpyy hitaasti, sillä luottamus talouteen on heikkoa ja työttömyys lisääntyy yhä. Toisaalta korkojen odotetaan alenevan edelleen, mikä tukee investointeja ja kulutusta. Rahoitusolot ovat keventyneet korkojen laskun vuoksi. Rahoitusmarkkinoilla odotetaan 3 kuukauden euriborkoron laskevan edelleen myös vuonna 2025. Rahoitusolojen keveneminen tukee talouskasvun elpymistä sekä Suomessa että euroalueella. Yksityinen kulutus on vähentynyt vuonna 2024 ostovoiman vahvistumisesta huolimatta, sillä kuluttajien luottamus on heikkoa ja työttömyyden uhka on koholla. Kulutus kasvaa vain niukasti vuonna 2025, sillä kotitalouksien ostovoiman kasvu pysähtyy tilapäisesti työttömyyden lisääntymisen, verotuksen kiristymisen ja sosiaalietuuksien leikkaamisen vuoksi. Inflaatio on hidastunut vuonna 2024 selvästi. Verojen korotukset kuitenkin nostavat kuluttajahintoja vuonna 2025. Talouden taantumana aikana sekä yksi-

tyishenkilöt että yritykset saattavat vähentää vakuutusten ostamista kustannusten säästämiseksi. Tämä voi johtaa vakuutusyhtiöiden maksutulon vähenemiseen.

Geopoliittiset jännitteet Ukrainassa ja Lähi-idässä kasvattavat edelleen epävarmuutta maailmantaloudessa. Kotimaassa finanssipolitiikan kiristyminen saattaa lyhyellä aikavälillä heikentää yksityistä kulutusta arvioitua voimakkaammin.

Toimintaympäristön epävarmuudet ja erilaisten finanssisektoriin kohdistuvien sokkien toteutuminen altistavat rahoitusmarkkinat äkillisille markkinaheilahteluille. Toteutuessaan varallisuuserien negatiiviset hinnanmuutokset esimerkiksi osake- ja velkakirjamarkkinoilla kasvattaisivat yhtiöiden sijoitustappioita. Lisäksi kiinteistösektorin ja rakennusalan tilanne on erityisen heikko, mikä kasvattaa sekä luottoriskejä että kiinteistösijoitusten arvostuksiin liittyviä riskejä.

Pidemmällä tähtäimellä finanssisektorin toimijoita haastavat epävakaa taloudellisen toimintaympäristön lisäksi pitkäaikaiset muutostrendit, kuten ilmastomuutoksen vaikutukset (ESG-riskit) ja niiden ehkäisyyn tähtäävät toimet, demografiset muutokset, digitalisaatio, uudet teknologiat, tuotteet ja toimintatavat sekä kyberriskit.

LähiTapiola-ryhmän riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa sekä vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena.

LähiTapiola-ryhmän pääjohtajaksi on nimitetty 15.1.2025 KTT Sari Heinonen. Heinonen aloittaa uudessa tehtävässään toukokuun alussa.

Finanssivalvonta on hyväksynyt Varainhoito Oy:n omistusrakenteen muutoksen, joka toteutetaan 1.1.2025. LähiTapiola Henkiyhtiön omistusosuus Varainhoito Oy:stä nousee 51,0 prosenttiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön omistusosuus on 16,0 prosenttia ja Alueyhtiöiden 33,0 prosenttia.

5 Tulevaisuuden näkymät

5.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vuoden 2025 näkymä on vahinkovakuutuksen osalta varovaisen myönteinen. Suomen talouskasvun ennakoidaan olevan heikkoa, mutta inflaation hidastuminen ja kuluttajien ostovoiman kasvu luovat vakautta sekä kotitalouksien arkeen että yritysliiketoimintaan.

Orastavaa positiivista talouskehitystä varjostavat useat riskit. Maailmanpoliittinen tilanne on erittäin epävakaa altistaen globaalin talousjärjestelmän äkillisille muutoksille. Ukrainan sodan ja Lähi-idän kriisin lisäksi muiden konfliktien todennäköisyys on huomattavasti kasvanut. Riskien toteutuessa talouskehitys Suomessa on entistä vaisumpaa. Tällöin myös vahinkovakuutuksen kasvunäkymät ovat heikot.

Vahinkovakuutustoiminnassa investoinnit kohdistuvat vakuutuksen perusjärjestelmien uudistamiseen ja digitaalisten palvelujen kehittämiseen. Lisäksi panostamme taloudellisten asiakasetujen parantamiseen. Ajoneuvomarkkinassa odotetaan vaisulla tasolla olleen uusien ajoneuvojen kaupan elpyvän hiljalleen. Vaimea talouskehitys ei luo pohjaa yritysliiketoiminnan, kuten työtapaturmavakuutuksen kasvulle. Haluamme säilyttää hyvän asiakastyytyväisyyden tason.

Sijoitusmarkkinoiden näkymät

Osakemarkkinoiden näkymä vuoteen 2025 on edelleen kohtalaisen hyvä. Osakemarkkinoiden näkymiä tukevat suhdanteiden elpymisen lisäksi myös Yhdysvaltain keskuspankki Fedin rahapolitiikan kevennykset. Kehittyvien markkinoiden osakkeet hyötyvät Kiinan viranomaisten elvytyksestä ja mikäli talouspolitiikan tukitoimien myötä kasvu piristyy, säteilevät vaikutukset positiivisesti myös muille kehittyville markkinoille ja teollisuusmaiden pörsseihin.

Joukkovelkakirjalainamarkkinoiden näkymä vuoteen 2025 on kaksijakoinen. Inflaation hidastuminen ja johtavien keskuspankkien rahapolitiikan kevennykset tukevat lyhyiden korkojen laskua. Fedin ja Euroopan keskuspankin odotetaan laskevan ohjaukskonsa tarkastelujaksolla lähelle neutraaleja tasoja, jotka ovat Yhdysvalloissa noin 3 ja Euroopassa noin 2 prosenttia. Sen sijaan pitkien korkojen suunta on epävarma, koska kasvun vauhdittuminen nostaa reaalkorkoja. Pitkien korkojen lasku edellyttäisi taantumaa taloudessa.

Yrityslainojen osalta tilanne näyttää kohtalaisen hyvältä. Suhdanteiden elpyminen tukee matalia riskiliisiä ja sijoittajien riskinottohalukkuuden kasvu voi painaa yrityslainojen riskiliisiä vielä nykyistä alemmas. Toimintaympäristö tukee samoista syistä myös korkeariskisiä yrityslainoja ja kehittyvien markkinoiden korkosijoituksia eri muodoissa.

Vuodesta 2025 tulee sijoitusmarkkinoilla mielenkiintoinen. Talouden näkymät erityisesti Yhdysvalloissa ovat edelleen kohtuullisen hyvät, ja myös Euroalueen talouksien odotetaan toipuvan korkotason laskun seurauksena. Toisaalta markkinat ovat tuottaneet kahden edellisen vuoden aikana poikkeuksellisen hyvin, ja sen seurauksena arvostustasot ovat paikoin nousseet jo varsin korkeiksi. Korkotaso on kuitenkin edelleen selvästi positiivinen, minkä takia koko sijoitusomaisuuden tuotto-odotus on hyvällä tasolla. Sitä

kautta lähtökohdat positiiviselle sijoitusvuodelle ovat olemassa.

Näiden lähtökohtien valossa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden sijoitustoiminnan näkymiin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Sijoitus-tuotoilla on huomattava vaikutus vakuutusyhtiön tuloksessa. Hyvän vakavaraisuustason ja vakavaraisuuden hallintaan panostamisen myötä LähiTapiola-ryhmä on hyvin varautunut sijoitusmarkkinoiden eri kehityskulkuihin.

6 Hallinto ja vastuullisuus

6.1 LähiTapiola-ryhmän rakenne

LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt ovat keskinäisiä yhtiöitä, jolloin niiden omistajia ovat vakuutuksenottajat ja takuupääoman omistajat. LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on vakuutusyrittäjäryhmän ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä. LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisin sopimuksin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön tilinpäätös julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.2 Hallinto ja johtamisjärjestelmä

Noudatamme hallinnossa hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvien osin myös listayhtiöiden hallinnointikoodiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintakertomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suositusten mukaisella tavalla (1.1.2020). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta www.lahitapiola.fi.

6.2.1 Yhtiökokous

Yhtiökokouksemme pidettiin 23.5.2024. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2023, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, hyväksyttiin takuupääoman takaisinmaksu LähiTapiola Vahinkoyhtiölle, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

6.2.2 Hallintoneuvosto

Hallintomalliimme vaikuttaa keskeisesti keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutuksenottajat ovat yhtiömme osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituk-

silla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

Hallintoneuvostomme jäsenet ovat Tuomo Tamminen (puheenjohtaja), Silja Mikkola (varapuheenjohtaja), Maija Aalto, Ville Bräysy, Paula Haapakoski, Auri Haataja, Merja Hammar, Timo Heikkilä, Hanna Honkamäkilä, Teemu Hostikka, Sakari Huikuri, Tapio Iinatti, Jari Isotalus, Antti Koistinen, Jukka Koivuola, Jouni Koskinen, Sirpa Laitinen, Jouni Laukka, Markku Lumiaho, Vesa Nuolioja, Kari Ojala, Juhani Pihlajamaa, Marko Puhto, Harri Rautio, Piia Ruhkala, Antti Sahipakka, Jarmo Sillanpää, Matti Träskelin, Susanna Tuikka, Pentti Vaara, Piia Vähäsalo ja Jukka Vänttilä.

Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.2.1 Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valintaesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Nimitystoimikunta valmistelee esitykset koskien hallintoneuvoston sekä hallituksen henkilövalintoja.

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan jäsenet ovat Tuomo Tamminen (puheenjohtaja), Silja Mikkola (varapuheenjohtaja), Ville Bräysy, Hanna Honkamäkilä ja Jukka Koivuola.

6.2.3 Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikaudella 1.1. - 31.12.2024 hallituksen puheenjohtajana toimi Kimmo Hyvärinen ja varapuheenjohtajana Tiina Haanpää (21.11.2024 alkaen) sekä jäsenenä Essi Kiuru, Virpi Martikainen (varapuheenjohtajana 21.11.2024 saakka), Jussi Patopuro ja Kati Peltomaa.

Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.4 Johtoryhmä

Johtoryhmämme vastaa hallituksen sille antamien tehtävien valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta.

Yhtiön johtoryhmään kuuluvat Veli Rajakangas (puheenjohtaja), Kirsi Harri, Liisa Humalamäki, Hannu Ikonen, Vesa Riihimäki ja Arto Turunen.

6.2.5 Toimitusjohtaja

Yhtiön toimitusjohtajana toimii Veli Rajakangas.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.6 Tilintarkastaja

Yhtiökokouksemme valitsi tilintarkastajana jatkamaan KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Timo Nummi, KHT.

6.2.7 Valvova viranomainen

LähiTapiola Pohjoinen on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

6.2.8 Lähipiiri

Lähipiiristämme kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.3 Henkilöstö ja palkitseminen

Henkilöstömme lukumäärä oli tilikaudella keskimäärin 128 (128) henkilöä.

Kannustinpalkkiojärjestelmät ovat keskeinen osa palkitsemisjärjestelmäämme ja niiden tarkoituksena on tukea strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista henkilöstöä kannustamalla ja sitouttamalla. Kannustinpalkkiojärjestelmät koostuvat vuositulospalkkiojärjestelmistä ja ylimmän johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiojärjestelmästä. Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

Johdon tulospalkkiot perustuvat yhtiön tuloksiin vaikuttaviin elementteihin ja henkilöstö- ja asiakaskokemukseen. Mittarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta.

Toimitusjohtajan eläkeikä on 62 vuotta ja muun ylimmän johdon eläkeikä määräytyy työeläkelainsäädännön mukaan.

Hallituksemme jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja tämän sijaiselle tilikauden 2024 aikana maksetut palkat ja palkkiot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. LähiTapiola-ryhmän palkitsemisperiaatteista kerrotaan

tarkemmin LähiTapiola-ryhmän palkitsemisraportissa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.4 Vastuullisuus

Vastuullisuuden vaikuttavuuden parantaminen on yksi LähiTapiolan strategiakauden 2022–2026 viidestä tavoitteesta. Haluamme olla vaikuttavan vastuullisuuden suunnannäyttäjä toimialallamme, kaikkialla Suomessa. LähiTapiolan vastuullisuustyötä ohjaavat LähiTapiolan ryhmästrategia ja Omistajatahto.

LähiTapiolan vastuullisuusohjelma 2022–2026 määrittelee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet. Haluamme lisätä vahinkojen ennaltaehkäisyn vaikuttavuutta. Uusista riskeistä erityisesti ilmasto-, mielenterveys- ja kyberriskit haastavat meitä kehittämään tuotteitamme ja palveluitamme.

Vastuullisuusohjelman mukaisesti laadimme vastuullisen asiakas- ja riskinvalinnan sekä kumppanitoiminnan linjaukset, jotka uudistavat sekä vakuutus- että korvaustoimintaamme. Tavoitteenamme on vahvistaa asemaamme vastuullisena sijoittajana. Lisäämme vastuullisuustavoitteet myös vakuutusyhtiöiden sijoitussuunnitelmiin.

Autamme asiakkaitamme sopeutumaan ilmastomuutokseen. Tuemme ilmastotutkimusta ja yritysten päästöjen vähentämistä. Tavoitteenamme on saattaa sijoittamisen ja vakuuttamisen päästömme nettonollaan vuoteen 2050 mennessä. Kaikki ryhmän yhtiöt ovat sitoutuneet saavuttamaan hiilineutraalisuuden oman toiminnan osalta vuoden 2025 loppuun mennessä.

LähiTapiola-ryhmä on sitoutunut YK:n kestävän vakuuttamisen periaatteisiin (Principles for Sustainable Insurance). Periaatteet määrittelevät vakuutusalan vastuulliset toimintatavat, jotka tukevat YK:n kestävän kehityksen ja Pariisin ilmastopimuksen tavoitteita. LähiTapiola Varainhoito -konserni on sitoutunut YK:n tukemiin vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin (Principles for Responsible Investment).

Ryhmän vastuullisuuden ohjausryhmä ohjaa vastuullisuusohjelman toimeenpanoa ja varmistaa sääntelyn vaatimusten ennakoinnin. Vastuullisuuden johtamista tukee hallinnon edustajien vastuullisuustyöryhmä. Vuonna 2024 perustimme monialaisen ilmastotyöryhmän, joka kehittää LähiTapiolan ilmastotyötä ja tukee ilmastokysymyksiin liittyvää päätöksentekoa.

Vuonna 2024 jatkoimme ryhmän tavoitteellista johtamis- ja toimintakulttuurin kehittämistä ja rakensimme LähiTapiolan työntekijälupaukset jatkoksi johtamislupauksille. Työntekijälupaukset ovat yhteinen arvopohjamme työllemme ja sille, miten kohtelemme toinen toisiamme työyhteisöissä. Mittaamme yhteistyökulttuurimme kehittymistä vuosittain osana ROIHU-henkilöstötutkimusta.

LähiTapiolan vastuullisuusohjelma ohjaa myös LähiTapiola Pohjoisen vastuullisuustyötä.

LähiTapiola-ryhmä on merkittävä valtakunnallinen ja alueellinen lahjoittaja. Vuonna 2024 LähiTapiola-ryhmän yhtiöt tukivat erilaisia yhteisöjä 5,3 miljoonalla eurolla. Vuoden aikana ryhmän yhtiöt lahjoittivat yhteensä 440 000 euroa paikallisyhteisöjen ja haja-asutusalueiden arjen turvallisuutta parantaviin hankkeisiin sekä vapaaehtoisen pelastustoiminnan turvaamiseen. Mielen hyvinvointia vahvistavia hankkeita ja matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita yhtiöt tukivat 345 000 eurolla.

LähiTapiola Pohjoinen lahjoitti Pohjois- ja Keski-Pohjanmaan hyvinvoinnin, elinvoimaisuuden ja turvallisuuden edistämiseksi yhteensä 230 000 euroa (mukaan lukien LähiTapiola-ryhmän vastinraha 35 000 euroa). Kohteina olivat alueen pelastusalan toimijat kuten sopimuspalokunnat, Oulun yliopisto sekä Välkky-suojatievaroitin eri paikkakunnille. Yhtiö myös tarjosi asiakkailleen maksuttoman sammutintarkastuksen sekä sponsoroi lasten ja nuorten harrastustoimintaa Nuori Pohjoinen -tuella 46 794 eurolla.

Kerromme lisää LähiTapiola-ryhmän vastuullisuudesta ja vuoden 2024 toiminnasta LähiTapiola Vahinkoyhtiön toimintakertomuksen kestävyysraportissa ja erillisessä vastuullisuusraportissa. LähiTapiola Vahinkoyhtiön toimintakertomus ja LähiTapiola-ryhmän vastuullisuusraportti julkaistaan huhtikuussa LähiTapiolan verkkosivuilla www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/lahitapiola-ryhma/lahitapiola-ryhman-raportit

7 Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen ehdotus

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuoden 2024 tilikauden voitto, 14 297 321,71 euroa, siirretään varmuusrahastoon, josta maksetaan takuupääoman korkoa 1 020 556,35 euroa ja siirretään käyttörahastoon 400 000,00 euroa.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma sen jälkeen oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma, eur.	108 274 254,67
Pohjarahasto	25 008 998,81
Takuupääoma	4 744 554,95
Varmuusrahasto	77 673 700,91
Käyttörahasto	847 000,00

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2024

8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Pohjoinen

8.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola Pohjoinen

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	Liite	1.1.2024 - 31.12.2024	1.1.2023 - 31.12.2023
Vakuutusmaksutuotot			
Vakuutusmaksutulo	1	91 510 495,74	85 799 718,17
Jälleenvakuuttajien osuus		-2 706 389,85	-2 296 888,83
Vakuutusmaksutulo omalla vastuulla		88 804 105,89	83 502 829,34
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-2 284 898,00	-2 365 962,00
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00	-320,00
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä		-2 284 898,00	-2 366 282,00
Vakuutusmaksutuotot yhteensä		86 519 207,89	81 136 547,34
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset		-67 907 255,92	-62 994 553,22
Jälleenvakuuttajien osuus		2 979 748,46	1 082 943,78
Maksetut korvaukset omalla vastuulla		-64 927 507,46	-61 911 609,44
Korvausvastuun muutos		73 552,00	8 636 917,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-2 689 204,88	-1 240 131,35
Korvausvastuun muutos yhteensä		-2 615 652,88	7 396 785,65
Korvauskulut yhteensä		-67 543 160,34	-54 514 823,79
Liikekulut	3	-21 008 757,27	-20 965 464,72
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta		-2 032 709,72	5 656 258,83
Tasoitusmäärän muutos			
Kokonaismuutos		2 329 744,00	0,00
Tasoitusmäärän muutos yhteensä		2 329 744,00	0,00
Vakuutustekninen kate	2	297 034,28	5 656 258,83
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	Liite	1.1.2024 - 31.12.2024	1.1.2023 - 31.12.2023
Vakuutustekninen kate		297 034,28	5 656 258,83
Sijoitustoiminnan nettotuotot			
Sijoitustoiminnan tuotot	4	22 695 663,80	15 824 587,92
Sijoitustoiminnan kulut	4	-4 667 653,22	-3 564 620,08
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä		18 028 010,58	12 259 967,84
Muut tuotot			
Muut	4	2 358 025,46	2 430 672,34
Muut kulut			
Muut	4	-2 573 392,07	-2 664 539,75
Tulos varsinaisesta toiminnasta		18 109 678,25	17 682 359,26
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		18 109 678,25	17 682 359,26
Tuloverot			
Tilikauden vero		-3 697 359,23	-3 555 471,94
Aikaisempien tilikausien verot		-114 997,31	-310 292,72
Tuloverot yhteensä		-3 812 356,54	-3 865 764,66
Tilikauden tulos		14 297 321,71	13 816 594,60

8.2 Tase, LähiTapiola Pohjoinen

VASTAAVAA	Liite	31.12.2024	31.12.2023
Aineettomat hyödykkeet	8		
Muut pitkävaikutteiset menot		3 183 741,29	4 031 895,86
Ennakkomaksut		2 702 655,10	1 709 127,10
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		5 886 396,39	5 741 022,96
Sijoitukset			
Kiinteistösijoitukset	6		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		4 872 394,38	5 778 560,49
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		4 115 000,00	3 695 000,00
Kiinteistösijoitukset yhteensä		8 987 394,38	9 473 560,49
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä	7		
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		119 427 115,50	130 059 047,08
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä yhteensä		119 427 115,50	130 059 047,08
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	7	168 369 247,92	164 412 030,05
Rahoitusmarkkinavälineet		2 366 666,67	2 400 000,01
Muut sijoitukset yhteensä		170 735 914,59	166 812 030,06
Sijoitukset yhteensä		299 150 424,47	306 344 637,63
Saamiset	13		
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		20 178 645,13	18 276 135,36
Ensivakuutustoiminnasta yhteensä		20 178 645,13	18 276 135,36
Jälleenvakuutustoiminnasta		732 325,11	801 464,91
Muut saamiset		1 009 166,65	762 085,40
Saamiset yhteensä		21 920 136,89	19 839 685,67
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	8	124 419,40	145 989,03
Muut aineelliset hyödykkeet		223 005,25	248 634,40
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		347 424,65	394 623,43
Rahat ja pankkisaamiset		6 046 252,08	6 679 658,73
Muu omaisuus		0,00	16 721,15
Muu omaisuus yhteensä		6 393 676,73	7 091 003,31
Korot ja vuokrat		40 842,79	49 799,36
Muut siirtosaamiset		274 476,94	275 290,32
Siirtosaamiset yhteensä		315 319,73	325 089,68
VASTAAVAA YHTEENSÄ		333 665 954,21	339 341 439,25

VASTATTAVAA	Liite	31.12.2024	31.12.2023
Oma pääoma	9		
Pohjarahasto		25 008 998,81	6 066 454,70
Takuupääoma		4 744 554,95	23 687 099,06
Muut rahastot			
Muut rahastot		65 243 935,55	71 823 589,05
Muut rahastot yhteensä		65 243 935,55	71 823 589,05
Tilikauden voitto/tappio		14 297 321,71	13 816 594,60
Oma pääoma yhteensä		109 294 811,02	115 393 737,41
Vakuutustekninen vastuuvelka			
Vakuutusmaksuvastuu		37 077 243,00	34 792 345,00
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä		37 077 243,00	34 792 345,00
Korvausvastuu		120 710 257,00	120 783 809,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-4 744 448,01	-7 433 652,89
Korvausvastuu yhteensä		115 965 808,99	113 350 156,11
Tasoitusbäärä		62 707 112,00	65 036 856,00
Vakuutustekninen vastuuvelka yhteensä		215 750 163,99	213 179 357,11
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	11	0,00	3 980,00
Pakolliset varaukset yhteensä		0,00	3 980,00
Velat	13		
Ensivakuutustoiminnasta		1 560 532,67	1 330 394,00
Jälleenvakuutustoiminnasta		26 625,65	3 664,76
Muut velat		4 282 329,59	6 710 374,43
Velat yhteensä		5 869 487,91	8 044 433,19
Siirtovelat	13	2 751 491,29	2 719 931,54
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		333 665 954,21	339 341 439,25

8.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Pohjoinen

	2024	2023
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta	18 109 678,25	17 682 359,26
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	2 570 806,88	-5 030 503,65
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	139 671,53	-5 566 268,83
Pakollisten varausten muutos	-3 980,00	3 980,00
Suunnitelman mukaiset poistot	960 316,40	1 137 581,52
Muut oikaisut	-9 344 574,39	-612 861,14
<i>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</i>	12 431 918,67	7 614 287,16
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-2 070 681,27	-1 731 785,79
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-302 272,88	574 487,60
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	10 058 964,52	6 456 988,97
Maksetut välittömät verot	-5 653 469,19	-1 798 018,88
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	4 405 495,33	4 658 970,09
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	7 051 877,94	-2 817 225,08
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	9 344 574,39	612 861,14
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-1 039 106,21	-1 438 955,25
Investointien rahavirta yhteensä	15 357 346,12	-3 643 319,19
Rahoituksen rahavirta		
Takuupääoman takaisinmaksu	-18 942 544,11	0,00
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-1 453 703,99	-120 000,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-20 396 248,10	-120 000,00
Rahavarojen muutos	-633 406,65	895 650,90
Rahavarat tilikauden alussa	6 679 658,73	5 784 007,83
Rahavarat tilikauden lopussa	6 046 252,08	6 679 658,73

8.4 Tunnusluvut, LähiTapiola Pohjoinen

	2024	2023	2022	2021	2020
Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liiketulos	15,8	17,7	8,0	13,2	6,7
Kokonaistulos	18,8	23,0	-14,2	29,8	7,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	6,2	5,2	-6,1	7,7	2,0
Kokonaispääoman tuotto, %	5,4	6,5	-3,7	8,4	2,5
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	128	128	123	122	123
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	128	128	123	122	123
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	91,5	85,8	80,8	78,5	76,0
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua, %	76,9	66,4	64,3	69,8	71,5
Vahinkosuhde, %	78,1	67,2	64,9	70,9	73,1
Liikekulusuhde, %	24,3	25,8	25,2	23,3	25,3
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	101,2	92,2	89,5	93,0	96,7
Yhdistetty kulusuhde, %	102,3	93,0	90,2	94,2	98,4

8.5 Liitetiedot, LähiTapiola Pohjoinen

Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola Pohjoinen

1. Vakuutusmaksutulo	2024	2023
Ensivakuutus		
Kotimaasta	91 499 555,92	85 787 596,78
Muista valtioista	10 939,82	12 121,39
Ensivakuutus yhteensä	91 510 495,74	85 799 718,17
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	91 510 495,74	85 799 718,17

1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	2024	2023
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	158 523,56	140 088,52
Jakojärjestelmämaksut	2 489 242,46	2 078 810,94
Vakuutusmaksuvero	18 741 895,69	17 427 565,74
Palosuojelumaksu	267 338,11	256 325,10
Liikenneturvallisuusmaksu	222 675,77	218 823,06
Yhteensä	21 879 675,59	20 121 613,36

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleen- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleen- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Muu tapaturma ja sairaus	2024	16 658 193,27	15 823 289,27	-14 356 027,42	-3 674 948,05	-23 201,45	-2 230 887,65
	2023	14 838 295,94	14 238 747,94	-12 389 288,07	-3 650 026,92	-24 919,95	-1 825 487,00
	2022	13 798 614,25	13 593 820,25	-9 650 561,75	-3 294 317,11	-20 413,32	628 528,07
Moottoriajoneuvon vastuu	2024	17 169 896,18	17 086 613,18	-9 538 058,31	-4 290 298,37	-978 924,82	2 279 331,68
	2023	16 897 362,86	16 560 484,86	-2 957 641,96	-4 350 883,63	-834 285,99	8 417 673,28
	2022	16 169 950,92	15 932 382,92	-6 340 911,79	-4 051 950,70	-963 148,90	4 576 371,53
Maa-ajoneuvot	2024	22 664 494,77	21 962 424,77	-20 455 353,60	-5 240 124,54	-23 242,48	-3 756 295,85
	2023	20 829 413,38	20 302 802,38	-16 656 988,54	-5 218 916,98	-50 962,26	-1 624 065,40
	2022	19 614 145,46	19 415 925,46	-15 334 137,89	-4 884 950,86	-10 560,86	-813 724,15
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2024	934 001,75	912 333,75	-473 424,87	-225 127,98	-11 449,25	202 331,65
	2023	875 550,09	851 953,09	-492 742,44	-203 612,78	-1 202,13	154 395,74
	2022	754 828,62	657 605,62	-318 201,85	-146 766,66	-967,93	191 669,18
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2024	28 129 290,87	27 539 146,87	-19 533 049,99	-6 539 435,30	-894 490,22	572 171,36
	2023	26 628 615,21	25 863 492,21	-17 807 188,39	-6 537 041,87	-1 003 566,92	515 695,03
	2022	25 051 049,71	25 030 022,71	-15 498 354,53	-6 138 417,62	-902 847,28	2 490 403,28
Vastuu	2024	2 800 464,31	2 773 387,31	-1 064 976,44	-696 825,28	-9 807,91	1 001 777,68
	2023	2 664 255,09	2 608 701,09	-1 464 080,93	-694 426,58	-17 626,56	432 567,02
	2022	2 486 604,68	2 460 566,68	-1 339 663,01	-624 750,19	-13 279,18	482 874,30
Oikeusturva	2024	2 167 115,87	2 136 599,87	-1 709 442,87	-533 875,24	0,00	-106 718,24
	2023	2 071 148,21	2 025 472,21	-2 034 483,71	-533 679,82	0,00	-542 691,32
	2022	1 950 758,67	1 907 313,67	-1 497 069,72	-468 066,83	0,00	-57 822,88
Muut	2024	987 038,72	991 802,72	-703 370,42	-240 136,64	-42 716,01	5 579,65
	2023	995 077,39	982 102,39	-555 222,18	-244 335,29	-54 373,44	128 171,48
	2022	952 095,22	932 441,22	-550 923,92	-224 116,65	-44 465,92	112 934,73
Ensivakuutus yhteensä	2024	91 510 495,74	89 225 597,74	-67 833 703,92	-21 440 771,40	-1 983 832,14	-2 032 709,72
	2023	85 799 718,17	83 433 756,17	-54 357 636,22	-21 432 923,87	-1 986 937,25	5 656 258,83
	2022	80 778 047,53	79 930 078,53	-50 529 824,46	-19 833 336,62	-1 955 683,39	7 611 234,06
Yhteensä	2024	91 510 495,74	89 225 597,74	-67 833 703,92	-21 440 771,40	-1 983 832,14	-2 032 709,72
	2023	85 799 718,17	83 433 756,17	-54 357 636,22	-21 432 923,87	-1 986 937,25	5 656 258,83
	2022	80 778 047,53	79 930 078,53	-50 529 824,46	-19 833 336,62	-1 955 683,39	7 611 234,06
Tasoisuäärän muutos	2024						2 329 744,00
	2023						0,00
	2022						-248 257,00
Vakuutustekninen kate	2024						297 034,28
	2023						5 656 258,83
	2022						7 362 977,06

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2024	2023
Maksetut korvaukset	7 466 034,96	6 802 342,66
Liikekulut	21 008 757,27	20 965 464,72
Sijoitustoiminnan hoitokulut	612 784,84	574 555,69
Muut kulut	2 533 151,59	2 645 268,17
Yhteensä	31 620 728,66	30 987 631,24

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut

	2024	2023
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	3 291 950,20	3 355 347,24
Muut vakuutusten hankintamenot	6 878 278,80	7 267 803,50
	10 170 229,00	10 623 150,74
Vakuutusten hoitokulut	7 457 821,06	7 231 266,59
Hallintokulut	3 812 721,34	3 578 506,54
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-432 014,13	-467 459,15
<i>Yhteensä</i>	<u>21 008 757,27</u>	<u>20 965 464,72</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut

	2024	2023
Palkat ja palkkiot	8 415 340,08	8 064 094,15
Eläkekulut	1 817 124,30	1 698 023,25
Muut henkilösivukulut	193 063,28	373 488,76
<i>Yhteensä</i>	<u>10 425 527,66</u>	<u>10 135 606,16</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	467 000,00	504 015,30
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan eläkeikä on 62 vuotta ja toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	116 450,00	117 150,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	64 600,00	86 700,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	128	128
------------	-----	-----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2024	2023
Tilintarkastus	10 954,08	10 627,33
Tilintarkastuslain 1§:n 1:n momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot		
Muut palvelut	1 962,98	52,51
<i>Yhteensä</i>	<u>12 917,06</u>	<u>10 679,84</u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2024	2023
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	7 741 059,02	5 137 678,40
Korkotuotot	106,36	144,80
<i>Yhteensä</i>	7 741 165,38	5 137 823,20
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Korkotuotot	143 542,80	134 806,52
Muut tuotot	0,00	7 115,00
<i>Yhteensä</i>	143 542,80	141 921,52
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Osinkotuotot	19 152,48	6 251,45
Korkotuotot	1 054,23	716,62
Muut tuotot	614 788,58	617 911,19
<i>Yhteensä</i>	634 995,29	624 879,26
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	521 200,94	235 353,17
Korkotuotot	533 745,96	374 618,10
Muut tuotot	825 010,84	904 043,82
<i>Yhteensä</i>	1 879 957,74	1 514 015,09
Yhteensä	10 399 661,21	7 418 639,07
Arvon alentumisten palautukset	1 938 874,08	6 779 095,48
Myyntivoitot	10 357 128,51	1 626 853,37
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	22 695 663,80	15 824 587,92

Sijoitustoiminnan kulut

Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yritykset	-468 202,36	-418 770,00
Muut yritykset	-603 156,35	-510 210,60
Yhteensä	-1 071 358,71	-928 980,60
Kulut muista sijoituksista	-391 061,63	-353 606,10
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Saman konsernin yritykset	-12 951,63	-6 170,31
Muut yritykset	-98 517,83	-45 701,92
Yhteensä	-111 469,46	-51 872,23
Yhteensä	-1 573 889,80	-1 334 458,93
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-2 078 545,61	-1 212 826,65
Rakennusten suunnitelmapoistot	-2 663,69	-3 342,27
Yhteensä	-2 081 209,30	-1 216 168,92
Myyntitappiot	-1 012 554,12	-1 013 992,23
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-4 667 653,22	-3 564 620,08
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	18 028 010,58	12 259 967,84
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	18 028 010,58	12 259 967,84

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2024	2023
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	2 313 637,69	2 376 650,60
Muut tuotot	44 387,77	54 021,74
Yhteensä	2 358 025,46	2 430 672,34
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-2 533 151,59	-2 645 268,17
Muut kulut	-40 240,48	-19 271,58
Yhteensä	-2 573 392,07	-2 664 539,75

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2024		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösisjoitukset			
Kiinteistöt	70 000,00	70 000,00	70 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	2 312 650,97	2 312 650,97	2 410 018,78
Muut kiinteistöosakkeet	2 489 743,41	2 489 743,41	2 568 027,82
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	4 115 000,00	4 115 000,00	4 115 000,00
	8 987 394,38	8 987 394,38	9 163 046,60
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	119 427 115,50	119 427 115,50	128 623 818,67
	119 427 115,50	119 427 115,50	128 623 818,67
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	168 369 247,92	168 369 247,92	195 285 476,00
Rahoitusmarkkinavälineet	2 366 666,67	2 366 666,67	2 370 611,76
	170 735 914,59	170 735 914,59	197 656 087,76
	299 150 424,47	299 150 424,47	335 442 953,03
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			36 292 528,56

Sijoitukset	2023		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösisjoitukset			
Kiinteistöt	95 000,00	95 000,00	95 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	2 861 673,00	2 861 673,00	2 924 674,00
Muut kiinteistöosakkeet	2 821 887,49	2 821 887,49	2 852 639,43
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	3 695 000,00	3 695 000,00	3 695 000,00
	9 473 560,49	9 473 560,49	9 567 313,43
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	130 059 047,08	130 059 047,08	140 125 015,87
	130 059 047,08	130 059 047,08	140 125 015,87
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	164 412 030,05	164 412 030,05	187 534 914,29
Rahoitusmarkkinavälineet	2 400 000,01	2 400 000,01	2 407 597,76
	166 812 030,06	166 812 030,06	189 942 512,05
	306 344 637,63	306 344 637,63	339 634 841,35
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			33 290 203,72

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:

	2024 Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	7 477 120,99	3 695 000,00
Lisäykset	0,00	420 000,00
Vähennykset	-223 475,00	0,00
Hankintameno 31.12.	7 253 645,99	4 115 000,00
Kertyneet poistot 1.1.	-51 600,07	
Tilikauden poistot	-2 663,69	
Kertyneet poistot 31.12.	-54 263,76	
Arvon alentumiset 1.1.	-1 646 960,43	
Tilikauden arvonalentumiset	-800 302,42	
Arvon alentumisten palautukset	120 275,00	
Arvon alentumiset 31.12.	-2 326 987,85	
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 872 394,38	4 115 000,00

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:

Jäljellä oleva hankintameno	1 986 079,22
Kirjanpitoarvo	1 986 079,22
Käypä arvo	1 986 079,21

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyriksissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

	2024	2023
Hankintameno 1.1.	131 186 594,75	124 965 790,11
Lisäykset	4 667 734,35	8 611 707,15
Vähennykset	-14 464 826,45	-2 390 902,51
Hankintameno 31.12.	121 389 502,65	131 186 594,75
Arvon alentumiset 1.1.	-1 127 547,67	-1 366 070,47
Tilikauden arvonalentumiset	-967 648,43	-169 717,52
Arvon alentumisten palautukset	132 808,95	408 240,32
Arvon alentumiset 31.12.	-1 962 387,15	-1 127 547,67
Kirjanpitoarvo 31.12.	119 427 115,50	130 059 047,08
Yhteensä	119 427 115,50	130 059 047,08

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3)	Espoo	3,1	888 565 654,39	144 858 978,81
LähiTapiola Palvelut Oy	3)	Espoo	1,4	20 712 365,38	7 152 849,69
LähiTapiola Rahoitus Oy	3)	Espoo	3,1	113 637 037,78	5 052 576,20
LähiTapiola Varainhoito Oy -konserni	3)	Espoo	1,6	66 346 833,84	-2 736 012,89
Yhteensä				1 089 261 891,39	154 328 391,81

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	3)	Espoo	3,8	79 274 540,64	3 158 624,16
LähiTapiola Kiinteistösijoitus I Ky	3)	Espoo	7,1	25 529 241,01	7 904 454,13
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3)	Espoo	3,9	294,71	-60,00
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3)	Espoo	3,9	54 837 749,25	17 307 863,42
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	3)	Espoo	3,4	179 594 251,84	25 157 975,64
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3)	Espoo	3,8	47 235 406,63	6 624 778,49
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	3)	Espoo	2,2	251 499 055,94	9 193 891,61
LähiTapiola Pääomasijoitus V Ky	3)	Espoo	2,1	126 616 372,65	695 950,67
LähiTapiola Pääomasijoitus VI Ky	3)	Espoo	2,1	8 921 702,43	-2 964 798,17
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3)	Espoo	5,0	506 373 194,69	19 894 735,84
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3)	Espoo	6,6	143 281,12	4 425,99
LähiTapiola Tontit I Ky	3)	Espoo	6,6	43 699 918,65	2 599 918,57
LähiTapiola Tontit II Ky	3)	Espoo	8,1	62 887 714,56	3 377 795,83
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	3)	Espoo	3,3	127 534 763,38	6 329 178,96
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky	3)	Espoo	2,4	213 997 565,21	10 160 416,99
LähiTapiola Velkasijoitus III Ky	3)	Espoo	2,3	53 814 533,68	-262 694,84
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3)	Espoo	9,8	167 801 227,96	3 623 555,45
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	3)	Espoo	6,2	506 493 804,71	32 377 447,42
Tapiola KR IV Ky	3)	Espoo	4,8	730 601,26	-28 653,34
Yhteensä				2 456 985 220,32	145 154 806,82

LähiTapiola Pohjoinen Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 2 (2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 1 (1).

1) Tytäryhtiö

2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoijalle omistusyhteisyrittäjä.

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoijalle muu sijoitus.

4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Sijoitusrahastot					
Amundi Stoxx Europe 600 UCITS ETF			5 532 272,00	5 532 272,00	Luxemburg
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans			4 390 531,54	4 443 884,20	Ranska
LähiTapiola Eurooppa HY ESG A			9 344 902,02	10 051 610,97	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A			6 602 788,22	9 560 977,70	Suomi
LähiTapiola High Yield A			8 106 107,20	9 727 293,97	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A			4 395 029,04	6 296 157,18	Suomi
LähiTapiola Kehittävät Korkomarkkinat A			15 152 454,93	15 543 304,68	Suomi
LähiTapiola Kehittävät Markkinat A			2 500 161,83	2 791 451,85	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A			6 151 862,61	6 220 391,17	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG A			6 995 862,85	8 744 090,68	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko ESG A			3 417 874,16	3 417 874,16	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A			4 832 178,77	5 122 109,50	Suomi
LähiTapiola Suoja A			571 521,35	697 219,65	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A			3 222 846,18	8 070 120,88	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Eurooppa ESG IV A			5 780 778,33	7 910 721,40	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Pitkäkorko ESG IV A			9 508 138,75	9 508 138,75	Suomi
LähiTapiola Yhteisö USA ESG IV A			3 355 499,58	7 014 113,59	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Yrityskorko ESG IV A			10 518 438,74	11 163 711,37	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko ESG A			9 132 784,36	10 517 652,20	Suomi
MSCI World UCITS ETF 1C			1 788 844,25	1 951 542,60	Yhdysvallat (USA)
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund			3 939 110,68	4 109 746,93	Irlanti
S-Pankki Fenno Osake			1 099 392,10	1 711 724,29	Suomi
S-Pankki Kehittävät Markkinat ESG Osake			2 149 369,47	3 129 274,65	Suomi
Seligson & Co Aasia Indeksirahasto A			2 896 933,65	3 189 554,63	Suomi
Seligson & Co Eurooppa Indeksirahasto A			4 722 941,33	4 886 876,69	Suomi
Seligson & Co Global Top 25 Brands A			2 746 832,89	3 037 800,13	Suomi
Seligson & Co Global Top 25 Pharmaceuticals A			1 230 519,42	1 230 519,42	Suomi
Seligson & Co Pohjois-Amerikka Indeksirahasto			4 564 822,97	4 933 015,15	Suomi
X-trackers MSCI USA Index UCITS ETF (DR)			941 097,05	1 238 625,00	Yhdysvallat (USA)
Xtrackers MSCI Emerging Markets UCITS ETF			3 143 750,28	3 544 236,80	Luxemburg
iShares EUR Govt Bond 15-30yr UCITS ETF			9 764 036,45	9 764 036,45	Irlanti
Muut			681 863,59	827 733,54	
Yhteensä			159 181 546,59	185 887 782,18	
Pääomasijoitusrahastot					
DEAS Property Fund Finland I Ky			749 827,39	749 827,39	Suomi
ICECAPITAL Residential Property Fund I Ky			1 055 118,11	1 199 730,18	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky			2 087 646,26	2 087 646,26	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky			3 599 821,00	3 599 821,00	Suomi
LähiTapiola Yhteiskuntakiinteistöt Suomi Ky			787 481,84	787 481,84	Suomi
Muut			907 806,75	973 187,15	
Yhteensä			9 187 701,35	9 397 693,82	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä			168 369 247,94	195 285 476,00	

8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

2024

	Aineettomat oikeudet, muut pitkävaikutteiset menot ja kehittämismenot	Ennakkomaksut	Kalusto
Hankintameno 1.1.	11 052 027,64	1 709 127,10	1 394 865,24
Lisäykset	0,00	1 061 780,00	19 903,51
Vähennykset	-227,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	68 252,00	-68 252,00	0,00
Hankintameno 31.12.	11 120 052,64	2 702 655,10	1 414 768,75
Kertyneet poistot 1.1.	-7 020 131,78	0,00	-1 248 876,21
Tilikauden poistot	-916 179,57	0,00	-41 473,14
Kertyneet poistot 31.12.	-7 936 311,35	0,00	-1 290 349,35
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 183 741,29	2 702 655,10	124 419,40

9. Oman pääoman muutokset ja arvonorotusrahaston erittely

9.1 Oman pääoman muutokset	1.1.2024	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2024
Pohjarahasto	6 066 454,70	18 942 544,11	0,00	25 008 998,81
Takuupääoma	23 687 099,06	0,00	-18 942 544,11	4 744 554,95
Varmuusrahasto	71 164 089,05	13 816 594,60	-20 183 748,10	64 796 935,55
Käyttörahasto	659 500,00	0,00	-212 500,00	447 000,00
Muut rahastot yhteensä	71 823 589,05	13 816 594,60	-20 396 248,10	65 243 935,55
Tilikauden voitto	13 816 594,60	14 297 321,71	-13 816 594,60	14 297 321,71
Oman pääoman muutokset yhteensä	115 393 737,41	47 056 460,42	-53 155 386,81	109 294 811,02

9.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

31.12.2024

Tilikauden voitto	14 297 321,71
+ Muu vapaa pääoma	
Varmuusrahasto	64 796 935,55
Käyttörahasto	447 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,00
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	79 541 257,26

10. Korvausvastuu

2024

2023

Korvausvastuun riittävyys

Muu tapaturma ja sairaus	66 347,47	364 958,69
Moottorijoneuvon vastuu	3 105 430,04	8 717 231,63
Maa-ajoneuvot	-402 556,10	715 646,10
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	52 528,17	73 427,11
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2 351 051,42	1 522 423,57
Vastuu	521 230,60	395 118,72
Oikeusturva	-114 040,15	-761 773,88
Muut	5 982,77	-294 947,29
	5 585 974,22	10 732 084,65

11. Muut pakolliset varaukset**2024****2023**

Keskeneneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus

0,00

3 980,00

0,00

3 980,00

12. Laskennalliset verovelat**2024****2023**

Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana

1 806 050,00

1 660 250,00

1 806 050,00

1 660 250,00

13. Saamiset ja velat**13.1 Saamisten erittely****2024****2023****Saamiset saman konsernin yrityksiltä**

Muut saamiset

11 106,59

11 163,99

11 106,59

11 163,99

13.2 Velkojen erittely**2024****2023****Velat saman konsernin yrityksille**

Ostovelat

543 080,98

601 728,00

Muut velat

98 260,80

335 004,15

641 341,78

936 732,15

13.3 Siirtovelkojen erittely**2024****2023**

Velat henkilöstölle

2 133 193,53

2 156 436,72

Muut siirtovelat

618 297,76

563 494,82

2 751 491,29

2 719 931,54

14. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

14.1 Taseeseen sisältyvät vastuusitoumukset ja vastuut

	2024	2023
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	167 908,00	172 735,00
Seuraavina vuosina maksettava määrä	13 213,00	184 351,00
	<u>181 121,00</u>	<u>357 086,00</u>
Arvonlisäverovastuut		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen		
Konserniyritykset	2 035 039,84	745 537,95
Yhteistoimintayritykset	3 969 064,33	2 204 566,88
	<u>6 004 104,17</u>	<u>2 950 104,83</u>
<i>Positiivinen alv-vastuu = alv-velka</i>		
<i>Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen</i>		
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu		
- 10 v. tarkistuskausi		
Muut ryhmän yritykset	69 124 987,11	66 872 306,53
	<u>69 124 987,11</u>	<u>66 872 306,53</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	49 270 974,90	37 756 165,76
	<u>49 270 974,90</u>	<u>37 756 165,76</u>

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

15. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirireksteri on laadittu VYL:n lähipiirimääritelmän mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 14.

Tulosanalyysi ja muut liitetiedot, LähiTapiola Pohjoinen

Tulosanalyysi

	2024	2023	2022	2021	2020
Vakuutusmaksutuotot	86 519	81 137	77 405	74 922	70 601
Korvauskulut	-67 543	-54 515	-50 259	-53 134	-51 633
Liikekulut	-21 009	-20 965	-19 535	-17 429	-17 834
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	-2 033	5 656	7 611	4 359	1 134
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonnkorotukset ja niiden oikaisut	18 028	12 260	308	8 806	5 706
Muut tuotot ja kulut	-215	-234	92	0	-182
Liikevoitto	15 780	17 682	8 012	13 165	6 657
Tasoitusmäärän muutos	2 330	0	-248	0	1 198
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	18 110	17 682	7 764	13 165	7 855
Tuloverot ja muut välittömät verot	-3 812	-3 866	-1 591	-2 640	-1 615
Kauden voitto	14 297	13 817	6 173	10 525	6 241
Liikevoitto	15 780	17 682	8 012	13 165	6 657
Arvostuserojen muutos	3 002	5 276	-22 211	16 676	795
Kokonaistulos	18 782	22 958	-14 199	29 841	7 452

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Korkosijoitukset yhteensä

Lainasaamiset ¹

Joukkovelkakirjalainat

Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1 2}

Osakesijoitukset yhteensä

Noteeratut osakkeet ³

Pääomasijoitukset ⁴

Noteeraamattomat osakkeet ⁵

Kiinteistösijoitukset yhteensä

Suorat kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset

Muut sijoitukset

Hedge-rahastosijoitukset ⁶

Hyödykesijoitukset

Muut sijoitukset ⁷

Sijoitukset yhteensä

Johdannaisten vaikutus ⁹

Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä

Perusjakauma				Riskijakauma ⁸		
31.12.2024		31.12.2023		31.12.2024		31.12.2023
milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾
112,5	32,9	107,8	31,1	112,5	32,9	31,1
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
106,1	31,0	100,7	29,1	106,1	31,0	29,1
6,4	1,9	7,1	2,1	6,4	1,9	2,1
175,1	51,3	181,1	52,3	175,1	51,3	52,3
76,7	22,5	73,6	21,3	76,7	22,5	21,3
91,2	26,7	100,3	29,0	91,2	26,7	29,0
7,2	2,1	7,1	2,1	7,2	2,1	2,1
54,1	15,8	57,5	16,6	54,1	15,8	16,6
9,2	2,7	9,6	2,8	9,2	2,7	2,8
44,9	13,1	47,9	13,8	44,9	13,1	13,8
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
341,7	100,0	346,4	100,0	341,7	100,0	100,0
341,7	100,0	346,4	100,0	341,7	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

5,5

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).

Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.

9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.

Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸	Sitoutunut pääoma ⁹	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
			2024	2023	2022	2021	2020
	milj. eur	milj. eur	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	5,7	111,0	5,1	7,9	-12,4	0,5	2,1
Lainasaamiset ¹	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	5,3	99,7	5,4	8,5	-13,3	0,5	2,3
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1 2}	0,3	11,3	3,1	1,8	-0,9	0,0	0,2
Osakesijoitukset yhteensä	16,0	172,9	9,2	7,1	-3,9	15,0	3,3
Noteeratut osakkeet ³	10,6	71,2	14,9	11,8	-15,5	24,9	4,2
Pääomasijoitukset ⁴	5,0	94,6	5,3	4,6	4,3	7,8	2,7
Noteeraamattomat osakkeet ⁵	0,3	7,1	4,4	-2,0	16,3	4,8	2,0
Kiinteistösijoitukset yhteensä	-0,1	56,5	-0,1	-4,2	-6,0	3,6	-1,2
Suorat kiinteistösijoitukset	-0,8	9,7	-8,7	-7,4	-4,2	-2,4	-0,2
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	0,8	46,8	1,7	-3,5	5,3	5,3	-1,4
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Hedge-rahastosijoitukset ⁶	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Sijoitukset yhteensä	21,6	340,4	6,3	5,4	-6,0	7,8	2,2
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	21,0	340,4	6,2	5,2	-6,1	7,7	2,0

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualla

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuursijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Pohjoinen Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Pohjoinen) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

9.1 Laatimisperiaatteet

9.1.1 Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

9.1.2 Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulosaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintamenoa saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenoa tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintamenoa saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintamenoa saakka.

9.1.3 Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistösijoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarviointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppaa-avomenetelmällä. Toimitilakoh-

teiden pääasiallisena arviointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösi-
joitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-
asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuk-
sesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain
(1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärittäminen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoina.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutus- letesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutus-
letesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

9.1.4 Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

9.1.5 Poistot ja poistoero

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset
3-10 v
- ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset
5-10 v

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset
40-50 v
- Tavaratalo-, myymälä- ja liiketilat
30-40 v
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset
20-30 v
- Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto
25 %

Kalusto

- Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto
25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonnkorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

9.1.6 Muut erät

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuuvélka merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jakosotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat ja -saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvotuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättäneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

9.1.7 Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutuksella. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

Toimitusjohtajan eläkeikä on 62 vuotta. kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen. Muiden johtajien eläkeikä/eroamiskä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

9.1.8 Vakuutustekninen vastuuvélka

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuvélan riittävyys myös silloin, kun vastuuvélkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Finanssivalvonta vahvistaa tasoitusmäärälle laskentäsäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemuoitoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 1,5 (vuoden 2023 tilinpäätöksessä 1,2) prosentin laskuperustekorkoa.

Eläkemuoitoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssikuolevuusmallia K2021, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

9.2 Laatimisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vastuuvélan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa nostettiin vuonna 2024 1,2 prosentista 1,5 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi yhtiössä kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 4,4 miljoonalla eurolla. Laskuperustekorona nostamisen taustalla on vastuuvélan katteen turvaavasti arvioitu pidemmän aikavälin sijoitustuotto sekä hyvin reitattujen pitkien valtiolainojen markkinatuotto.

Vapaaehtoisten lajien korvausvastuun kollektiivilaskennan kertoimet päivitettiin vuonna 2024, mikä kasvatti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti 0,6 miljoonaa euroa. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperustemuutokset pienensivät korvausvastuuta vähäisesti. Vuonna 2024 tehdyt korvausvastuun laskentaperiaatemuutokset kasvattivat kokonaisuutena yhtiön tasoitusmäärää 4,0 miljoonaa euroa kertaluonteisesti.

Laskuperustekorkoa nostettiin myös vuonna 2023 0,7 prosentista 1,2 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 7,8 miljoonalla eurolla. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin vuonna 2023 muutos, joka kasvatti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti.

9.3 Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

9.3.1 Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta

+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa

+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutusmaksutuotot

Korvauskulut

Liikekulut

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonorotukset, niiden oikaisu ja arvonorotukset

Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai -tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio

+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvonoraston ja arvonorotusraston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä *liiketulos* ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä *tilikauden tulos*.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz'in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa

+ Arvonorotukset kirjanpidossa

+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakaumassa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusrytysiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistösijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaisista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

$$\begin{aligned} & \text{Liikevoitto tai -tappio} \\ & + \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & + \text{Perustekorkokulu} \\ & + \text{Arvonorotusrahastoon/käyvän arvonorastoon kirjattu arvonorotus/peruutus} \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ = & \frac{\text{Taseen loppusumma} + \text{Sijoitusten arvostuserot}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100 \end{aligned}$$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

9.3.2 Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhde

Vahinkosuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

$$= \text{Vahinkosuhde} + \text{Liikekulusuhde}$$

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

$$= \text{Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua)} + \text{Liikekulusuhde}$$

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja, ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut} + \text{Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

10 Riskienhallinnan liitetiedot

10.1 Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakkoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksen riskit
- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Kestävyyssriskien kartoitus on kytketty osaksi säännöllisesti toteuttavia liiketoiminnan riskikartoituksia. Kestävyyssriskeille on tyypillistä, että ne eivät muodosta omaa erillistä riskiluokkaa vaan realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta. Kestävyyssriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon,

vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus.

10.2 Riskienhallinnan organisointi ja vastuut

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimitasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtajat ja yhtiöiden muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiöiden johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohdista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen valvonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpideehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksella on LähiTapiola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vastuun ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen päätöksenteon elin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus ni-

mittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on avustaa yhtiöiden hallituksia ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Toiminto seuraa riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiöiden riskiprofiilia kokonaisuutena sekä raportoi riskeille altistumisesta. Lisäksi toiminto neuvoo hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa.

10.3 Riskien raportointi

Osana riskienhallintaprosessia yhtiön sisäisen riskienhallinnan raportoinnin tavoitteena on tarjota hallitukselle ja ylimmälle johdolle kattava näkymä ryhmän riskiasemasta ja varmistaa, että toteutetut riskienhallintatoimenpiteet ovat linjassa organisaation strategisten tavoitteiden kanssa. Informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä ajantasaisella dokumentaatiolla, joka sisältää tiedot käytettävistä laskentamenetelmistä sekä järjestelmistä. Tehokkaan riskienhallinnan takaamiseksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot ovat organisatorisesti eriytetty toisistaan.

10.4 Vakuutustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutussuojoihin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutus sopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen riittävyyteen, kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskejä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä

sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla. Suuria riskikeskittymiä hallitaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet. Asiakkaiden luotto- ja taustatiedot tarkistetaan ennen asiakasvalintaa.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Epäselvien vahinkojen selvittely on tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viranomaisille.

Vastuuvelan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuvelkaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski ja pitkäikäisyysriski.

Inflaatoriskiä sisältyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kassavirraltaan pitkäkestoisiin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa on oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikennevakuutuksen pitkäkestoisia eläkeuotoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kassavirrat diskontataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei saada vähintään perustekoron mukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määrittämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Kirjanpidon vastuuvelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvelan määräytymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käytetty laskuperustekorko (1,5 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määräytymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuvelka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirto-
vastuuna pro rata -säännön mukaisesti. Eläkemuo-
toinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuu-
tuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä ke-
hittämällä 2021 kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaa-
jan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli, syntymä-
vuosi ja vakuutuslaji. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät
vahingot varataan vahinkokohtaisesti osaksi korvaus-
vastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien va-
hinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään
tilastollisesti noudattaen tavanomaisia aktuaarillisia
menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varaamalla var-
muuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia
käsittelykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus mää-
rätään suhteellisenä osuutena varsinaisen korvaus-
vastuun määrästä.

Jälleenvakuutusuojiin liittyvät riskit koskevat jäl-
leenvakuutuksenantajien luotettavuutta.

Jälleenvakuutusuojiin liittyvää riskiä hallitaan halli-
tuksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jäl-
leenvakuutusuojien merkintäpolitiikan avulla. Jäl-
leenvakuutusuojia ja -ohjelmia suunniteltaessa ote-
taan huomioon vakuutuskannan rakenne, vakuutus-
luokkien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumu-
laatio, arviot maksimivahingoista sekä vakavaraisuus-
asema. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan va-
kuutusluokkakohdaiset omapidätysrajat, jotka mää-
rittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät
määrät yksittäisissä riskeissä.

Jälleenvakuuttajiksi hyväksytään vain luottoluokituk-
seltaan riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jäl-
leenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luot-
toluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään
A. Jälleenvakuutusuojat hankitaan hajautetusti riit-
tävän useilta jälleenvakuutuksenantajilta hallituksen
asettamien limiittien perusteella. Jälleenvakuutuksen
saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin ris-
keihin varaudutaan tiiviillä ensi- ja jälleenvakuutuksen
yhteistyöllä tekemällä ensivakuutusopimuksiin
ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

10.5 Sijoitustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Sijoitusriskeiksi luetaan markkinariskit, luotto- ja vas-
tapuoliriskit sekä likviditeettiriski.

Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden
arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten
muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkei-
den hintojen tai kiinteistöjen hintojen, muutoksista.

Keskittymäriskit luetaan niin ikään markkinariskeiksi.
Keskittymäriskkejä syntyy sijoitusten liiallisesta keskit-
tymisestä esimerkiksi yksittäisiin vastapuoliin, maan-
tieteellisesti tai toimialoittain.

Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan riskiä, että
lainan, transaktion, johdannaissopimuksen tms. vas-
tapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen mukaisista
velvoitteistaan.

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti-
tai markkinalikviditeettiriskiä. Edellinen johtuu rahoi-
tustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuudesta. Jälkim-
mäisellä tarkoitetaan riskiä, jossa sijoitusomaisuutta
ei kyetä muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti il-
man merkittäviä tappioita.

Yhtiön hallitus päättää sijoitustoiminnan tavoitteista
ja sijoitusriskien oston ottaen huomioon yhtiön vaka-
varaisuuden, strategiset tavoitteet, vakuutusvastui-
den sijoitustoiminnalle aiheuttamat vaatimukset ja
taloudellisen toimintaympäristön. Sijoitussuunnitel-
massa esitetty sijoitusten strateginen allokaatio vaih-
teluväleineen konkretisoi yhtiön sijoitusriskienoton ta-
voitetason, riskiensietokyvyn ja riskiprofiilin. Sijoitus-
suunnitelmassa kuvataan lisäksi muut sijoittamista ja
sijoitusriskienottoa koskevat rajoitteet, riskien- ja va-
kavaraisuudenhallinnan ohjaus- ja raportointiproses-
sit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan riskienoton
ja vakavaraisuuden säilyminen tavoitteiden mukai-
sissa rajoissa.

Ryhmän vahinkovakuutusyhtiöiden (pl. Suomen Vahin-
kovakuutus Oy) välisessä yhteisvastuusopimuksessa
kuvattu vakavaraisuusliikennevalojärjestelmä on yhti-
öiden vakavaraisuuden ja markkinariskien ohjauksen
keskeinen työkalu. Järjestelmä perustuu Solvenssi II-
viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka
luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määri-
teltä johdon toimenpiteet. Vihreällä vyöhykkeellä va-
kavaraisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat
voivat toimia normaaliin tapaan mandaattinsa mu-
kaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuus-
den ja markkinariskien seuranta tulee tiivistää. Kel-
taisella vyöhykkeellä markkinariskkejä ei ole hyväksyt-
tävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla
vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä
markkinariskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden
vahvistamiseksi.

Ryhmän vakuutusyhtiöiden taseenhallintatoiminto
valmistelee yhtiöille sijoitusten strategista allokaa-
tiota koskevat esitykset. Taseenhallintatoiminto ar-
vioi yhtiön valitseman strategisen allokaation sopi-
vuutta hyödyntäen esimerkiksi erilaisia stressitestejä
ja antaa yhtiöille tätä koskevan lausunnon. Ryhmän
taseenhallintakomitea seuraa yhtiöiden markkina- ja
taseriskejä ja antaa tarvittaessa yhtiöille näitä koske-
via suosituksia. Koska strateginen allokaatio edustaa
pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain pai-
navista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutok-
siin taloudellisessa toimintaympäristössä, yhtiön va-
kavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pit-

kän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakas- ja riskivaltuutuksissa tai vakavaraisuusstrategiassa tms.

Yhtiön vastuullinen matemaatikko tekee yhtiön hallitukselle vähintään vuosittain tai tarvittaessa sääntelyn mukaisen selvityksen vastuuvelan, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden riskienhallinnalle ja sijoitustoiminnalle asettamista vaatimuksista.

Ryhmän riskienhallintatoiminto vastaa sijoitusriskien tunnistamisesta, mittaamisesta, valvonnasta ja raportoinnista osana yhtiön riskienhallintatoimintoa. Riskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II -vakavaraisuuskehikon viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ml. stressitestaus ja skenaarioanalyysi. Riskejä hallitaan sijoitussuunnitelmassa asetetuilla sijoittamista ja riskienottoa koskevilla rajoitteilla, joilla varmistetaan myös sijoitusten riittävä hajautus. Keskeinen riskienvähentämiskeino on sijoitusten strategisen allokaation muuttaminen vähäriskisemmäksi, mikä edellyttää yhtiön hallituksen käsittelyä. Varainhoito vastaa listattujen korko- ja osakesijoitusten omaisuudenhoidosta ja voi strategisen allokaation puitteissa siirtyä vähäriskisempään taktiseen allokaatioon, mikäli näkee tähän perusteet.

Korkojen muutos vaikuttaa korkoherkkien sijoitusten, korkojohdannaisien ja vastuiden arvoihin. Tätä taaseen korkoriskiä hallitaan huomioimalla vastuiden rakenteellinen korkoriski sijoitusten strategista allokaatiota muodostettaessa.

Luottoriskiä hallitaan määrämuotoisella, kattavalla ja huolellisella analyysillä luotonmyöntöprosessissa, luottoehtoihin sisällytettävillä vakuuksilla ja kovenanteilla, kohteiden jatkuvalla seurannalla sekä luottokannan riittävällä hajauttamisella.

Pankkivastapuolten käyttöä seurataan ja rajoitetaan ryhmätasolla huomioiden mm. vastapuolten koko ja luottoluokitus ja siten että altistukset ovat riittävästi hajautettu. Jälleenvakuutuksesta syntyvää vastapuoliriskiä hallitaan jälleenvakuutusohjelman mukaisesti.

Riittävän maksuvalmiuden varmistaminen epäsuotuisassakin tilanteessa niin lyhyellä- kuin pitkällä aikavälillä on yksi keskeinen sijoitusten strategisen allokaation muodostamisessa huomioitava tekijä. Säännöllinen likviditeetin seuranta kattaa sekä vakuutusliiketoiminnan että sijoitustoiminnan ja huomioi sekä rahoitus- ja markkinalikviditeettinäkökulmat.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä vuosineljänneksittäin toteutettavassa sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

10.6 Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista

sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä järjestelmistä järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenettelyllä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistetaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuva- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vastuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

10.7 Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulliset tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallintatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen määrittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Oulussa 27. päivänä helmikuuta 2025

Kimmo Hyvärinen
hallituksen puheenjohtaja

Tiina Haanpää

Essi Kiuru

Virpi Martikainen

Jussi Patopuro

Kati Peltomaa

Veli Rajakangas
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Oulussa 24. päivänä maaliskuuta 2025

KPMG Oy Ab

Timo Nummi

KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2025-02-27 14:23:34 (EET)

Tarkistuskoodi: 5C2Q32PQU81UKVUHT5GKS5H6RHSLA5SCL21IH
S4AT014J7TC3KDILJX2Y9YT8A0ZEM39N9DKIYWNMDCGCX7XL3NW
A90NRIGE20O30M2KNCKALK70CQJ5OTJNQ6HQ2W9X

 704 Toimintakertomus ja tilinpäätös 2024.pdf (43 sivua)

424c772eb2ac6675c536e8def32f1ba0b0ca6eea8fc66fc2e288a0351398781a

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Virpi Hannele Martikainen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Virpi Hannele Martikainen

Allekirjoitettu 2025-02-27 12:12:49 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Tiina Sirkka Susanna Haanpää**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Tiina Sirkka Susanna Haanpää

Allekirjoitettu 2025-02-27 12:55:36 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Kimmo Antero Hyvärinen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Kimmo Antero Hyvärinen

Allekirjoitettu 2025-02-27 13:15:57 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Veli Juhani Rajakangas**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Veli Juhani Rajakangas

Allekirjoitettu 2025-02-27 13:20:16 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Essi Helena Kiuru**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Essi Helena Kiuru

Allekirjoitettu 2025-02-27 13:29:31 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Kati Maria Peltomaa**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Kati Maria Peltomaa

Allekirjoitettu 2025-02-27 14:22:44 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Jussi Sakari Patopuro**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Jussi Sakari Patopuro

Allekirjoitettu 2025-02-27 14:23:34 (EET)

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Pohjoinen Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Pohjoinen Keskinäinen Vakuutusyhtiön (y-tunnus 2235550-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2024. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

MERKITTÄVIMMÄT ARVIOIDUT OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT

KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN RISKIEN JOHDOSTA

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 29–30)

Sijoitusomaisuus on taseessa merkittävin varalisuuserä.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenuon tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainituja alempaan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksyttyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvioihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritelty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontrolleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuuvulka (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 31–32)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuuvulka on taseen velkojen merkittävin erä.

Vakuutusteknisen vastuuvulan laskennan perustana on monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja ja johdon harkintaa edellyttäviä oletuksia, jotka liittyvät mm. eläkeluotoisissa

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvulan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaattikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta, muun muassa

vakuutuslajeissa vakuutettujen eliniän odotukseen ja käytettävään diskonttauskorkokantaan.

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Vastuuvelan merkittävin riski on vastuuvelan riittävyys suhteessa korvausvastuuseen. Eläke- ja vahinkovahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisyyden riski.

arvioimalla erityisesti kollektiivivaruksen ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjallisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukssamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Pohjoinen Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 12 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Oulussa 24. maaliskuuta 2025

KPMG OY AB

Timo Nummi
KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2025-03-24 14:01:51 (EET)

Tarkistuskoodi: AMIQ66G1J6XXRM3XT2OVDKUTV1DS6LRD6KZ
CJHNTUBI0P8DI2L68NP7X4CTQIB9QH20J0KKH26T64BWA3ZX3D2
ZD6D9WB7K2CS7HUIU6I44OTAQFV6L2MZSY3VGMBVX

 704 Toimintakertomus ja tilinpäätös 2024_allekirjoitettu.pdf (46 sivua)

b73396465aa09863f67a3a92c284a435479bf8b99e5fe9fe516d294e916e3ff3

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Timo Erkki Nummi**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Timo Erkki Nummi

Allekirjoitettu 2025-03-24 14:01:51 (EET)

Hallintoneuvoston lausunto

Perehdyttyään tilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2024 hallintoneuvosto ehdottaa, että tilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus tuloksen käsittelemisestä hyväksytään.

Nivalassa 22. päivänä huhtikuuta 2025

Tuomo Tamminen

hallintoneuvoston puheenjohtaja

Hallinto

Hallintoneuvoston jäsenet

Nimi	Ammatti	Paikkakunta	Erovuorossa				
Hanna Honkamäkilä	Kansainvälisten asioiden päällikkö	Jääli	2025	Maija Aalto	Sairaanhoitaja	Kempele	2027
Sakari Huikuri	Toimitusjohtaja	Oulu	2025	Ville Bräysy	Yksikönjohtaja	Tyrnävä	2027
Tapio linatti	Yksikönpäällikkö	Kempele	2025	Paula Haapakoski	Sairaala-apteekkari	Ylivieska	2027
Sirpa Laitinen	Maaseutuasiamies	Kärsämäki	2025	Auri Haataja	sosiaalityön erityisasiantuntija	Pudasjärvi	2027
Jouni Laukka	Toimitusjohtaja	Nivala	2025	Timo Heikkilä	LKV, AKA	Toholampi	2027
Markku Lumiaho	Maanviljelijä	Vihanti	2025	Jouni Koskinen	Tarhaaja	Kaustinen	2027
Silja Mikkola	Agronomi	Kannus	2025	Harri Rautio	Myyjä	Kempele	2027
Vesa Nuolioja	Johtaja	Oulu	2025	Jarmo Sillanpää	Maa- ja metsätalousyrittäjä	Halsua	2027
Kari Ojala	Maanviljelijä	Kalajoki	2025	Susanna Tuikka	Hallintojohtaja	Lestijärvi	2027
Juhani Pihlajamaa	Työnjohtaja	Nivala	2025				
Marko Puhto	Toimitusjohtaja	Sievi	2025				
Pentti Vaara	Rakennusinsinööri	Oulu	2025				
Piia Vähäsalo	Yrittäjä	Raahe	2025				
Merja Hammar	myynti- ja markkinointikoordinaattori	Raahe	2026				
Teemu Hostikka	Yrittäjä/vastaava tuottaja	Kittilä	2026				
Jari Isotalus	Maaseutuasiamies	Alavieska	2026				
Antti Koistinen	Projektipäällikkö	Utajärvi	2026				
Jukka Koivuoja	Maanviljelijä	Kalajoki	2026				
Piia Ruhkala	Toimitusjohtaja, yrittäjä	Kalajoki	2026				
Antti Sahipakka	Maatalousyrittäjä	Perho	2026				
Tuomo Tamminen	Maanviljelijä	Raahe	2026				
Matti Träskelin	Kouluttaja	Oulu	2026				
Jukka Vänntilä	Lehtori	Haukipudas	2026				

Hallituksen jäsenet

Nimi	Ammatti	Paikkakunta	Erovuorossa
Virpi Martikainen	Toimitusjohtaja	Oulu	2025
Kati Peltomaa	Sijoitusjohtaja	Oulu	2025
Tiina Haanpää	Toimitusjohtaja	Oulu	2026
Jussi Patopuro	Toimitusjohtaja	Oulu	2026
Kimmo Hyvärinen	Toimitusjohtaja	Oulu	2027
Essi Kiuru	Hallintojohtaja	Oulu	2027

Tilintarkastajat

KPMG Oy Ab päävastuullisena tilintarkastajana Timo Nummi, KHT

Yhteystiedot

LähiTapiola Pohjoinen Keskinäinen Vakuutusyhtiö (y-tunnus 2235550-7)

Kirkkokatu 9, 90100 OULU

www.lahitapiola.fi

